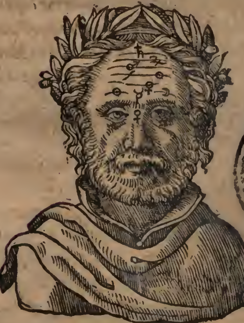
THADDAEI HAGECII AB HAGEK DOCTORIS MEDICI,

Aphoriſmorum Metopoſcopicorum libellus vnus.

Editio ſecunda.

IN FACIE PRVDENTIS RELVCET SAPIENTIA: PROVERB. XVII.

FRANCOFVRTI
Apud hæredes Andreæ Wecheli,
MDLXXXIIII.

MARTINVS CVTHÆNVS
LECTORI.

Frontis vt est index speculũ: sic prorsus in ipsa
Fronte, velut speculo, mentis imago patet.
Illud quisque suo tantùm non lumine captus
Perspicit; at sapiens solus vtrumque videt.
Lumina nil Lyncis, nil sunt specularia Momi:
Frons docet hîc, quicquid pectora clausa gerunt.

INVICTISSIMO AC POTENTISS. PRINCIPI, DOMINO FERDINANDO,

Dei gratia, Romanorum Imperatori ſemper Auguſto, Hungariæ & Bohemiæ Regi, &c. Domino ſuo clementiſſimo: Thaddæus Hagecius s. p. d.

QVEMADMODVM *uniuerſam hanc mūdi fabricam, reſq́ꝫ omnes, quæ in ipſa continentur, ad Deum illum omnis boni fontem, autorem & parentem, uniuerſus generis humani conſenſus refert: ita etiam totius Philoſophiæ, cuius Phyſiognomonice pars eſt, eundem Deum autorem eſſe par eſt credi. Nam ſi quiſpiam non tantum varias animantium ſpecies, ſed ipſam ſolam hominis ſpeciem contempletur, quàm differentes unius ab altero vultus, quàm diuerſa corporis lineamenta conſpiciet? ut vel hinc perſpicuum eſſe poſſit non caſu hanc diuerſitatem accidere, ſed certiſſima Dei voluntate & prouidentia,*

quæ vſque eò ſe demittit, vt capillos etiam capitis noſtri certo apud Deum comprehenſos eſſe numero Saluator noſter aſſeueret. adeóque etiam minutiſsimas illas lineolas corporibus noſtris impreſſas, ad certum determinatúmque vſum in natura à Deo cõditore deſtinatas eſſe non obſcurũ eſt. qui quidẽ vſus, quanquam non ex toto & in vniuerſum in hac caligine mentis humanæ à nobis perquiri poteſt: tamen bonæ mentis eſt vſum illum, quatenus homini datum eſt, ſedulo in omnibus naturæ operibus inueſtigare, atque ita amplitudinem & ſapientiam ſummi architecti contemplari, quæ non minus in his minimis corporis lineamentis, quàm in alio quantumuis vaſto & immani corpore abundè elucet, ſicut Ariſtot. in lib. de animalibus diuinum artificium & ſapientiam in contemplatione apiculæ & formiculæ admiratur. Huc ſpectare videtur etiam illud D. Pauli, vbi dicit, ita propè Deum nobis adeſſe, vt manibus contrectari poſsit. Ac vt ſemel dicam: Nihil eſt in hoc vniuerſo mũdi theatro, quod non ſit ſumma admiratione dignum, & cuius non ſit certus & determinatus in natura vſus: adeo vt iam olim in Philoſophorum ſcholis comprobatum receptúmque

ſit:

ſit: Omnia ad certum finem condita eſſe: nec relictus eſt de eo vllus dubitandi locus. Quanquam autem hæc Dei ſapientia in omni opere abundè ſe promit & explicat: tamen in ipſa natura hominis, quæ reliquas omnes longè dignitate antecellit, & in qua Dei veſtigia impreſſa cernũtur, attentius ſingula conſiderantibus, clarius luculentiúſque ſe conſpiciendam præbet. Quod cognoſcentes veteres illi ſapientiæ ſtudioſi, hominis naturam ante omnia ſibi contemplandam propoſuerunt, ac in ea plurimum admirati ſunt illam animorum pariter ac lineamentorum in corporibus diuerſitatem. Quamobrem ſingulari ſtudio adniſi ſunt, vt ſingulis moribus ſua corpora adpingerent, & contra ſingulis corporibus ſuos mores, vt ita certius alterum ex altero colligeretur. Qua in re vetuſtiſsimus omnium autor Homerus extitit, dum Therſiten egregiè & graphicè depingit, corporis formam cum moribus comparans. Similiter etiam Dares Phrygius, qui ſatis longum catalogum heroum recenſet, pulcherriméque mores cum forma & figura corporis cõfert. Scribit enim AEneam fuiſſe rufum, quadratum, oculis hilaribus & nigris: propter ea facundũ, affabilem, fortem in conſilio, pium,

venustum. Antenorem longum, gracilem, velocibus membris, versutum, cautum. Achillem pectorosum, ore venusto, membris valentibus, magna vi brachiorum, bene crispatum, vultu hilari, capillo myrteo: propterea clementem, in armis acerrimum, largum, dapsilem. Sed non est necesse omnia huc ex illo transcribere. Satis, arbitror, liquet ex his, diligentissimam in conferendis corporum formis & lineamentis, cum ipsis moribus & ingenio vetustatem fuisse. Idem videre est apud Aristotelem, Suetonium, & apud plerosque Poëtas, apud quos passim fragmenta quædam huius artis nobilissimæ adhuc extant: adeo vt vel hinc satis cuique clarum esse possit, honestissimam nobilissimámque hanc artem semper ab illis habitam esse, & præstantissimos quosque illam exercuisse. Nam Antenor apud Homerũ artis Physiognomonicæ peritus Menelai & Vlyssis figuram staturamque contemplabatur, ex eaq; de ingenio, moribus, alterius ab altero planè diuersis, coniecturam faciebat, & propterea se vtriusque naturam & mores nosse gloriatur, cùm dicit, Menelaum pauci sermonis, sed nimium arguti fuisse: Vlyssis verò orationem hibernis niuibus persimilem. Quare cùm tantopere

pere

pere ab excellentißimis illis hominibus hæc ars obseruata & exculta fuerit, quid impediet, quo minus ad eam excolendam nostrum quoque conferamus studium? præsertim cùm libero homine dignum sit introspicere, quid quisque clauso pectore gerant, quídque habeant alta mente repostum. Quantum verò vtilitatis secum adferat huius artis cognitio, hinc perspicuum esse potest. Sæpè nobis vsu venit in amicitiis & sodalitiis, vt quos arbitramur esse amicißimos, integerrimos, candidißimósque, ij plerumque sint simulatores infidelißimi, versipelles nocentißimi peruersißimíque. Vbi physiognomon sæpe, quid animo versent, cognoscere, ac Thersiten ab Hectore vel Vlysse; item Catilinas à Fabijs & Camillis, distinguere poterit. Quod, si vnquam erat necessarium, certè hoc nostro peruersißimo infidelißimóque seculo, est maximè vtile & necessarium. An nemo vidit nostra ætate Thersitas impudentißimos, Vlysses astutißimos, Catilinas turbulentißimos? Quare prudentißimè olim, vt referunt quidam, in aulis regum, censores morum constituebantur, qui subditorum, satellitum & aliorum ingenia explorarent. Aristoteles quoque in Politicis suadet ad magistratū legēdos illos, qui sint

forma decenti, & non monstrosa. Et alibi ab his, quos natura signauit, cauendum esse monet. Vulgaris est etiã versiculus: Distortum vultũ sequitur distortio morũ. *Vultus enim non planè fallax præbet animi indicium. Sic Martialis lib. 12 hisce signis & notis Zoilum suum cognouit & depinxit:*

Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine læsus:
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

Et Palladas Græcus quidam Poeta sic quoque claudum quendam notauit:

χωλὸν ἔχεις τὸν νοῦν, ὡς τὸν πόδα. καὶ γὰρ ἀληθῶς
εἰκόνα τῶν ἐντὸς σὴ φύσις ἐκτὸς ἔχει.

Hoc est

Pes tibi quòd claudus, quòd clauda per omnia sit mens,
Interius retegunt extera signa malum.

Hanc diligentiam in aspiciendo vultu si obseruasset olim Pompeius, non se Achillæ & Septimio credidisset: neque Cæsar in manus Bruti & Cassii incidisset, à quibus turpiter interfecti sunt. Adfert etiam hæc ars vtilitatem non modicam præceptoribus, informandis ingeniis, si nolunt oleum & operam perdere, nimirum vt diligenter ex certis notis indolem & vires ingenii discipulorum expendant, neq; ad scholam admittant ineptos ad studia & ad

eas

eas artes, à quibus eorum natura abhorret: Quin potius sequãtur exemplum Alabãdensis illius Apollonii dicẽdi magistri, de quo Cicero in Oratore scribit. Hic cùm mercede doceret, non tamen patiebatur eos, quos iudicabat non posse Oratores euadere, operã apud se perdere: dimittebátque, & ad quam quemque artem putabat esse idoneum, ad eam impellere & hortari solebat. Hoc exemplum si sequerentur nostræ ætatis præceptores, absolutiores haberemus in omni disciplinarum genere artifices.

Hæc generaliter de præstantia & vsu Physiognomonicæ dicta sufficiant, quæ quoniam generi competunt, eadem etiam speciebus sub ipso contentis competere possunt. Quare non est necesse peculiarem de Metoposcopia sermonem instituere, eámque laudibus vehere. Est enim eiusdem præstantiæ, eosdem etiam vsus habet, qui iam à nobis sunt commemorati. quanquam minus, quàm reliquæ Physiognomonicæ partes exculta sit, & ferè tota interciderit. Fuisse autem aliquando apud veteres artem Metoposcopicam, à qua Metoposcopi vocati sunt, ex Suetonio in vita Titi videre licet, vbi Metoposcopum quendam à Narcisso Claudij liberto adhibitum narrat, vt Britannico

Claudij filio ex lineamentis frontis prædiceret, quid illi esset euenturum, nunquid esset obtenturus imperium: aitque constantissimè Metoposcopum adfirmasse, Britānicum quidē nullo modo, sed Titum, qui propè adstabat, haud dubiè imperaturum. Sed eius artis ferè nullum iam vestigium extat. Hanc vt, quantū in me est, restaurarem, collegi iam ab annis plus minus decem, diligenti obseruatione plurimorū notabilium casuum, hæc paradigmata Metoposcopica, & generalia quædam in Aphorismos redegi, adiectis his etiam quæ passim apud Aristotelem, & apud alios de forma & figura frontis, & de superciliis prædicuntur. Nam alium modum hanc artem constituendi, quàm ex multorum exemplorum diligenti obseruatione, fieri posse non intelligo. Insuper adieci aliquot figuras frontis cum suis lineamentis, & suos cuique euentus breuiter adscripsi. Sed reprehendet fortasse hic quispiam, & vberius quàm par erit, extenuabit nostram hanc inuentionem, tanquam nouam, incertam, nec authenticam, nec vsque adeo frequenter, tam veteribus, quàm nostræ ætatis hominibus vsitatam, vtpote cuius ex professo non extet vllum scriptū, imo ne vestigium quidē. Huic nos

nos respondemus: Nouū hoc, & sanè exiguum, quod adferimus rudimētum libenter fatemur, agnoscimúsque nostrum & ex nobis profectum esse. Cæterum nouitatem illam nec reprehendi à quoquam meritò, nec vitio dari posse existimo, nisi fortè ab his, qui mētes hominum, natura liberas, captiuas detineri aliorum inuentis cupiunt, nihilq; amplius ex se gignere, tanquam viribus omnibus exhaustas & effœtas redditas, existimant. At, qui mentem in natiuam libertatem asserere satagunt, ad contemplationem sapientissimæ huius fabricæ hominis, his non tam reprehensioni nouitatem hanc, quàm laudi & maximæ admirationi futuram omnino speramus, in qua postquam aliquandiu substiterit mentis acies, extimulabit illam ad diligentiorem inuestigationem, quemadmodum etiam veteribus vsu euenisse in prima artium inuentione videmus. Qui itaque nouitatem tanquam crimen aliquod obijcere voluerint, hos nihil morabimur, nec propterea illis succensebimus. Etsi enim antiquitas cōciliat gratiam, nouitas inuidiam: tamen hanc ego mihi laudi potius, quàm vituperio auxero. Est quidem nouæ artis paradigma potius, quàm ipsa ars; illam enim nō profiteor:

non ita tamen mihi planè inuẽtionem arrogo, tanquam nulla antea fuerit, sed veteris illius artis, & iam penitus extinctæ, nouum illius exhibeo rudimentum, atque illud primò tenue & exiguum, quemadmodum aliæ quoque artes omnes tenues in prima sui inuentione erant, sed poterit in dies, vt illæ, ita & hæc vsu ac studio maiora incrementa accipere. Facilius enim iam inuentis & cogitatis alii addere, minus rectè dicta corrigere, & in certum aliquem & meliorem ordinem redigere poterunt. Quod ad certitudinem huius artis attinet, id cogitare singuli debẽt, artem esse, qualis Medicina & Astrologia: quæ quanquam vtraque cultior sit hac nostra, & certa Methodo cõstituta: tamen quia versatur circa ea, quæ plerumq; accidunt, in eo cum ea communicat. Ingenium, mores, fortuna, & casus quidam non obscurè cognosci possunt; & plerăq; signa habemus certißimorũ euentuũ, & plura proferet dies in lucem. Non potest etiam hæc ita sibi constans & perpetua esse in hominum naturis, ac in brutorum animantibus, propterea quòd hæc solo naturæ instinctu feruntur. illæ verò etsi ad quædam sunt propensæ: tamen institutione & educatione plerumque mutantur. Hoc modo Zopyrus Phy-

Physiognomon Socratem stupidum esse dixit & bardum, sumpto signo è iugulorũ obstructione & obturatione, de quo Cicero in lib. de fato.

Neque etiam causam euentuum hîc à nobis quisquam quærat. magis enim experimento & obseruationi credendum est. Neque verò hîc omnium euentuum & in omnibus signa constituimus, neque id profitemur, sed quorundam tantum, qui obseruari à nobis annis iam elapsis potuerunt. Non enim perfectam & absolutam, sed primo inchoatam artem exhibemus: & præmonitos singulos esse volumus, non omnes casus ex tam paucis lineis, quæ interdum non plures tribus conspiciuntur, prædici posse: hoc enim velle polliceri, quid aliud est, quàm extra humanũ ingenium sese attollere & vetita septa transcendere? Hoc autem obseruandum est, quoties rara quædam signa conspexerimus, raritatem euentus significare. Præterea magnitudinem signorũ semper comitari magna & notabilia accidentia, adeo vt hactenus neminem adhuc obseruare potuerim, tam in hac, quàm in Genethlialogica arte, vt malis signis non respõderint mali, & rursus bonis boni euentus. Item, qui Genethlialogicam huic arti coniunxerit, certius de euẽtibus præ-

dixerit. Hæc de dignitate & vsu huius artis, & de consilio meo illam excolendi, fusius dicere libuit ad excitandas ad capessendam hanc quoque professionem bonas studiosorum naturas.

Nunc ad te, inuictissime Imperator Ferdinande, meam conuerto orationem, tuæq; Maiestati hunc meum fœtum dedico multis nominibus, vel quòd maximè conueniens visum est hanc nouæ artis inchoationem à tui amplissimi nominis splendore initium sumere, & ritu veterum ἐκ Διὸς ἄρχεσθαι: *vel quòd in tuæ Maiestatis regno à me fideli tuæ Maiestatis subdito primùm ea cœpta sit excoli: vel quòd doctrina de consideratione frontium humanarum ad eum potissimũ videatur pertinere, cuius frontem & faciem augustissimam totus orbis Christianus suspicit, & assiduo intuitu contemplatur: vel quòd, cùm cætera artium & Philosophiæ studia inuicto animo prosequaris, & ingeniorum operumq; naturæ mirificus sis admirator & fautor, ad hanc quoque artem tuo auspicio editam aliquid splendoris sit accessurum, & commendatior illa reddita in frequẽtiore deinceps vsu sit apud studiosos futura. Postremò, quòd hæc vna sit ex istis, quæ Mathematicis artibus adnumerari solent, & ex eo genere, quæ vulgo*

vulgo Manticæ vocantur; quæ ſtudia Regum tantummodo olim fuere. Quare hoc etiam nomine Regum ſtudium Regi & Imperatori maximo dicatum nuncupatúmque eſſe voluimus: quod vt tuo patrocinio & tutela promouere protegeréque velis, etiam a[illegible]que etiam reuerenter oro. Datum Pragæ X Calend. Ianuarij, quo die ſtella quæ eſt in rictu Pegaſi, Muſcida vulgo vocata, mane oritur cum Sole, eodémque occidente Nebuloſa in capite ORIONIS *veſperi exoritur. Eodem etiam die reuerendiſſimus Dominus Dominus Antonius Epiſcopus Viennenſis digniſſimus &c. Pragæ coram Clero ab inuictiſſimo Imperatore Ferdinando declaratus eſt Archiepiſcopus Pragenſis. Anno* MDLXI.

SERENISS. PRINCIPIBVS, ERNESTO, MATTHIAE ET MAXIMILIANO, FRATRIBVS GERmanis, & Archiducibus Austriæ &c. Dominis suis benignißimis, THADDAEVS AB HAYCK salutem & felicitatem optat.

SVNT anni, Serenifs. Archiduces, bis vndecim elapsi cùm primum hunc libellum Metoposcopicum inscripsi gloriosę memoriæ Diuo Ferdinando Imperatori, auo Serenitatum vestrarum charifs. Sæpe enim ad eius colloquium eram admissus; quia de occultis rebus naturæ, præsertim verò Astronomicis, libētissimè colloquebatur, deque multis liberaliter sciscitabatur. Itaque re ipsa cognoui eidem laborem illum meum fuisse gratissimum. Probarūt eundem magni sanè & doctifs. viri, sed inprimis recōditioris Physiologiæ studiosi, eúmque suis aūditoribus prolixè cōmendarunt. Hinc factum est, quod iam à multis annis eius libelli desiderata sunt exem-

exemplaria. Cùm in comitiis Imperialibus Spiræ cũ Diuo Maximiliano inclytæ memoriæ Serenitatum vestrarum patre amantiſs. fuiſſem: multos iam tum monitores & hortatores audiebam vt libellum denuo typographis deſcribendũ darem. Verùm quod his obſecutus non ſum, plurima me impedierunt: quorum ſequente epiſtola candido lectori rationem reddo.

Videns autem monitionibus & petitionibus finem nõ fieri, cupiditatem ſtudioſorum in dies augeri: tandem ipſorum voluntati & iudicio parendum duxi. Sed qui poſt mortem feliciſs. memoriæ D. Ferdinãdi Imperatoris denuo deſcriptum protegeret: ei patronum ego digniorem iuſtioremq́ue quàm veſtras ſerenitates, inuenire potui neminem: quibus aliàs de iure poſſeſſio libelli debetur. Quod enim ſemel auo, aut patri donatur, illud iure iuſtę hęreditatis ad filios & nepotes trãſit. Imò à crimine plagij me vix, ac ne vix excuſare potuiſſem, ſi poſſeſſionem huius libelli in alium quempiam transferrem. Quare ſerenitates veſtras reuerenter & ſubmiſſè rogo atque oro, vt quã animi benignitate

auus Serenitatum V. hunc libellum complectebatur: eadem liberalitate nũc, quasi renatum, vestræ quoque Serenitates à me accipiant, tuẽdumque suo patrocinio suscipiãt, ac me fidelem seruum, vt aui & patris vestri, ita nunc Serenitatum suarum esse, futurumque semper, sciant & agnoscant. Viennæ die I Octobris. Anno à Christo nato MDLXXXIII.

CAN-

CANDIDO LECTORI S.

ANTE annos plus minus triginta cùm impensius curiosiusq; incumberem studio Astrologico, animaduerteremq; diuinationes de cuiusq; vita, moribus, statu, studijs, morbis & periculis, ex lineis volæ manus institui: vnde ars illa diuinandi Chiromantia *dicta: subiit animum cogitatio, easdem diuinationes, si non meliori, at saltem pari successu & certitudine ex lineis, & quasi characteribus quibusdam, in hominum frontibus signatis, desumi & institui posse. Quod enim quidam rectas, alij curuas, & mirabiliter inflexas intortasq; in frontibus conspiciantur habere impressas lineas, alij item cancellatas, & veluti obelisco circelloq; notatas, nõ nulli obscuras & exiles: alij claras & euidentes, alij plures, alij pauciores, alij continuas, alij interruptas: tantam varietatem in hominum frontibus non existimabam temerè & fortuitò à Deo & natura impressam esse: quin potius eiusmodi lineis & notis, quasi hieroglyphicis, Deum & naturam aliquid latentis significationis in singulis indiuiduis designare voluisse.*

Cuiusmodi etiam signa & sigilla, ac figuras, sæpe in plantis, lapidibus, & gemmis, impressas cernimus: per quæ nobiscum quasi loqui, & vires facultatesq; latentes, quæ illis insunt, quibúsue partibus corporis ac visceribus earúmq; morbis adhibenda sunt, nobis prodere videntur. Sic Lichen, Pulmonaria dicta, quæ in quercuum, aliarúmq; syluestriū arborum caudicibus nascitur, & formam pulmonis repræsentat, pulmonibus medetur. Et alia pulmonaria, folio Buglossi aspero, hirsuto, albis maculis, quasi vlcusculis circumsperso, pulmonum vlcera sanare dicitur. Alkekengi renibus & vesicæ. Filix spina dorsi, & lumborum doloribus. Scrophularia scrophulis & cōdylomatibus auxiliantur. Sic etiam Perforata aliquot eiusmodi signis & sigillis insignita est, quæ nobis indicāt valere eam ad aperiēdos poros, ad vulnera glutinanda, ad abigenda phantasmata & spectra, ad vermes & serpentes abigendos: quæ omnia commemorare huius instituti non est. Tales signaturas & sigilla veteres diligenter considerasse in omnibus rebus creatis liquidissimum est. Ex hoc fonte Physiognomia, Chiromantia, & Metoposcopia suam acceperunt originem. Ac duarum priorū artium adhuc aliquis apud

quos-

quosdam vsus est. At Metoposcopia iam dudum planè interiit: sicut & ea consideratio signorũ, seu signaturarum, in plantis & mineralibus huc vsque iacuisset sepulta, nisi eam Paracelsus nostra ætate, eiúsq; sectatores, nunc postliminio reuocassent excitassentq́. Fueritne verò vetus Metoposcopia ex iisdem fundamentis extructa, ex quibus nostra hæc recens, dicere nequeo. Neque enim eius vel præcepta aliqua, vel exempla in autoribus extãt, nisi solum nomen, testatũ faciens aliquando eam excultam fuisse: & hac arte celebres quosdam extitisse Metoposcopos.

Cùm igitur, vt dixi, admirarer varietatem structuræ ac lineamentorum humanarum frontium, eaq́; cum euentibus quibusdam raris & admirandis conferrem, crebraq́; obseruatione vera esse comprobarem, inde hoc rudimẽtum artis, certis aliquot sententiis & Aphorismis comprehensum enatum est: quod apud me plures annos delituerat, antequam luce fuisset donatum. Expectabam enim vt HIERONYMVS CARDANVS *prior suam Metoposcopiam, quam se habere publicè profitebatur, vt eius edendæ spem nobis sæpe faciebat, proferret in publicum. Verùm cùm subinde*

differret editionem, ac ne quidem librum mihi olim inspiciendum dare voluisset: ego meorum rudimentorum editione ipsum ad euulgationē sui operis excitare volui. Ac sunt huc vsque à prima editione mei libelli anni exacti XXI: *& tamen neque viuo, neque vita functo Cardano quicquam eius rei prodiit. Dixi, denegasse mihi Cardanum inspectionem suæ Metoposcopiæ, sed quomodo id acciderit, exponere paucis placuit. Fuit mihi comes itineris in Italia Paulus Dolzius, vir præclarè doctus; cumq́; Mediolanum non tam vrbem illam amplam videndi, quàm viros illic doctos salutādi causa venissemus, & inter eos cum primis Cardanum: siquidem eius nomē in Germania percelebre fuerat: vt quidnam præ manibus haberet coram intelligeremus: admissi in eius cōclaue, & exposita causa nostri accessus, mixtisq́; vtrinq́; sermonibus, tandem aliquot manuscriptos libellos depromit. Eorum vnus erat Dialectica, nuper, aiebat, à se conscripta: alter, ars Medica: & tertius, Secretorum & experimentorum liber inchoatus, qui vnicum saltem folium vnius quaternionis scriptum habebat. In posteriori pagella eius quaternionis legimus adscriptū:* Libri edēdi, & libri non edendi.

Inter

Inter non edendos tres erãt iam nominati, & quartus adÿciebatur Metopoſcopicus. Nos cùm hunc quoque ob argumenti nouitatem videre deſideraſſemus, hoc genus officÿ literati nobis ſtrenuè denegauit. Neque animũ iſtum, durúmne an inuidum dicam neſcio, flectere potui: quod inſtando & petendo addebam, me quoque aliquid eius artis obſeruaſſe. Domum igitur reuerſus, ilico mea, eo, quo dixi, conſilio in publicum edi curaui. Sed exempla libelli iam dudum à multis deſiderata fuerunt. A me quoque ſæpius petitum vt libellum recudi permitterem: quorum nonnulli eius artis & diuinatoriarum ſtudioſos eſſe profitebãtur: ac propter ea vltro hac in parte ſuum mihi deferebãt ſtudium & operam. Neque ego eorum petitioni repugnaui, dum modò additis propriis obſeruationibus ſi quas habuiſſent, locupletiorem libellum reddidiſſent. Ego enim ex illo tẽpore quo primùm libellum in lucem emiſi, nihil eidem adieci, tũ ob Medica ſtudia, functionemq́; Medicam, quam habui apud D. Maximilianum glorioſæ memoriæ Imperatorem Romanum, dominum meum clementiß. tum ob illa negotia, quæ mihi & grauior ætas, & adminiſtratio cuiuſdam tutelæ, pro qua per ſeptennium in

foro decertaui, ſubinde afferebat. Nouum denique ſidus illud Anno MDLXXII *in æthere effulſit: quod ſilentio præterire non potui: verùm qualicunque mea opella illuſtrare ſum conatus. Cuius ſcriptionis cauſa ſtatim à Theodoro Graminæo & Gulielmo Lindano, Epiſcopo Ruremõdenſi, in campum Theologicum protractus ſum, & impetitus acerbiſſimè: vt nolens volens cum hiſce duobus dimicarem de Aquilone myſtico in me contorto. Ac Lindanus ille, quem ego ne verbulo vnquam læſi, neque eidem notus fui, adeo acerbè in me debacchatus eſt, vt ne minimum quidem locum inter Chriſtianos mihi reliquerit. Et quanuis, vt dixi, ignotus eſſem ipſi, neque ille vnquam meam fidei confeſſionem, quid vel de Deo ſentirem, audiuiſſet: tamen me inauditum calumniari turpiter, & impudenter condemnare eſt auſus. Adiecit etiam verbis expreſſis, me diaboli doctrinam pro Chriſti Euangelio venerari, & alia plura.*

Quare vtrique reſpondendum fuit, depellendaq́ à me nota infamiæ, quam mihi inurere conati ſunt duo iſti boni viri. Oppoſui autem illorum Aquiloni myſtico meum Aquilonem hiſtoricũ, quem tamen huc vſq; ob graues cauſas, veluti

veluti carcere clausum, detinere me oportuit, & non permittere vt liberè carperet hanc auram popularē. Verùm cùm mei aduersarij moræ impatientes, & dimicationis percupidi, præsertim verò Straminæus ille, subinde me suis scriptiunculis lacessere & proritare, additis cõuitijs, non desisteret, necdum tamen me in acie conspiceret: quasi me deuicto triumphos inter suos agere cœperunt. Vt igitur & vanam opinionem victoriæ ex animis illorū tollerem, & depellerem aliquo modo calūnias, & sanarem vulnera mihi immerenti inflicta, ex integro meo opere Aquilonis historici leuem quendam prodromum manuscriptum, tertio iam decurrente anno emisi: & vt duos illos meos aduersarios leniter afflaret, eorumq́ spiritus vitales, tædio meæ responsionis penè oppressos, recrearet refocillaretq́ operam dedi. Graminæum enim præ habitu obesiusculo, ac summum bonitatis gradum adepto, periclitari audiebam: cui tempestiuè, ego illi, scilicet, Samaritanus, succurrere volui. Ac peruenit tandem ad aures meas, vtrumq́ meo illo prodromo mirificè oblectatum esse, illum versasse manu diurna nocturnaq́: atq́ etiam de eo cõmunicasse cum alijs, eorumq́ iudicia requisiuisse. Cùm enim meum illum

prodromum in solos illos duos ex Bohemia in Belgicum flare permiserim: illi eundem in Austriam vsque, sed latenter, & intra certas metas, soluerunt. Rectius, meo iudicio, fecissent si ei, donec ipsemet Aquilo reclusis claustris perflare omnes regiones cœpisset, liberam spirationem concessissent.

Horum obiter hîc mentionem facere volui, eorũ gratia, qui meo silentio me causa cecidisse clamitabant.

Nunc reuertar ad causas à quibus paulisper digressus sum: cur videlicet hunc libellum non auxerim: inter quas earum vnam, Medicam functionẽ fuisse dixi: alteram, studia & curas ætatis grauioris. His hanc quoque adijciã; quod eadem illa ætas ingrauescens id etiam secum attulit, quòd istis studijs iuuentutis, & curiosis diuinationibus minimè oblectabar: idq; non tã incertitudinis artis diuinatoriæ, quàm quorundam curiosorum hominum causa; quòd non contenti mediocritate artis, plura quàm ars in se contineret, sibi prædici postularent: ac rursus diuinatores, ne ignari prædictionũ esse viderentur, nihil non promitterẽt quærentibus: atque id ex temerario suo iudicio, & audaci temeritate. Cuiusmodi diuinatores & vates mẽ-

daces

daces ætas hæc nostra habet plurimos: quorum princeps est, mendacissimus ille nebulo & impostor, qui mendacissima fata suo Calendario diebus pene singulis adscribēs, & literis alphabeti, quasi hæ magnarum quarundam rerum, quas proferre in publicum non liceret, notæ essent, nugas suas velans, totum mundum conturbare & infatuare non desinit.

Habet etiam ætas hæc non paucos, potissimū verò altioris conditionis homines, qui titillatione prædictionis rerum magnarum; ita habent occupatum errore animum, vt vanissima mendacia vanissimorum Astrologastrorum nō cernant oculis, nec palpent manibus: sed admirentur, & ad eorum vanicinia, quasi fascinati, obstupescant. Et si saltem vnicam voculam in istis vaniciniis offendunt, quam ad desiderium mentis suæ inflectere queant, ilico Astrologum ea præuidisse, & innuere voluisse prædicant. A quo tamen si quærerēt, an illa esset eius sententia, quam isti homines sibi fingunt & pingunt, constantissimè negaret. Sed hanc vtrorumq; hominū moriam ne Erasmus quidē sanauerit.

Hæ iam commemoratæ causæ fuerunt, cur totis hisce annis præteritis nullum amplius studium in his diuinationibus ponere, libellumq;

augere, excepto unico exemplo, neq; voluerim neq; potuerim. Verùm cùm subinde non desisterent plures, qui ista consideratione naturæ delectantur, libelli editionem petere, affirmarentq; non paucos, exemplis impressis destitutos, manu sibi describi curauisse, & mutuo fruendum libellum, quasi per manus, tradidisse: tandem passus sum illum recudi, communicatis librario iconibus. quas adhuc penes me habebam integras. Qui se istis diuinationibus, & contemplatione naturæ oblectant, per me licebit ut artem hãc pluribus exemplis & obseruationibus adaugeãt, & locupletiorem reddant: id modò meminerint ut hac arte, quomodo cæteris diuinationibus, sobriè & uti Christianos decet, utantur. Vale lector candide. Viennæ ex Musæo nostro die I Octobris Anno

MDLXXXIII.

THAD-

THADDAEI HAGECII AB HAGEK DOCTORIS MEDICI, Aphorismorum Metoposcopicorum Libellus vnus.

De forma & figura frontis.

METOPOSCOPIA est ars diuinandi ex fronte. Græcè enim μέτωπον, Latinè frons, & σκοπεῖν, speculari dicitur, quasi dicas Frontis inspectio.

Frons faciei pars est inter sinciput & oculos.

Frons est index tristiciæ, hilaritatis, clementiæ, seueritatis. Vnde prouerbium: *Frontem exporrigere*, & *Frontem cõtrahere.*

Frontem Aristoteles sedem verecũdiæ & honoris posuit: atque id propter vicinitatem imaginatiuæ virtutis, quæ cum sensu communi in anteriori parte cerebri, veluti prora capitis collocatur. cuius virtutis vi tristia vel læta, decẽtia vel indecentia, ad rationis iudicium subito deferũtur,

ab eoq; diiudicatur. Hinc perfrictæ frontis eos esse dicimus, qui pudorem omnem abiecerunt.

Frons est omnium neruorum à cerebro descendentium ad sensum perficiendum quasi quędam turris & propugnaculum, ad cuius concauitatem concurrunt nerui sensitiui quinque exteriorum sensuum, quorum ministerio, de omnibus obiectis sensuum, apud rationis domicilium, fit iudicium.

Frontis cutis cum musculosa quadam & tenui substantia, quę illi subdita est, vnitur: vt partes manuum internæ, & plantæ pedum cum tendone coalescunt.

Frons à subiectis ossibus per membranam periosteon distincta est, soláque ex duabus cutibus mobilibus constat, ac breuiter tota in se laxa: ob id certè motu voluntario mouetur.

Frontis cutis mouetur vna cum palpebris per certos musculos & neruos ad oculorum clausuram aperturámque.

Musculosa compages fronti subiecta, à quà supercilia attolluntur, & motus frontis perficitur, suas fibras habet deorsum

versus

versus tendentes: quas transuersim Chirurgi imperiti secantes, in causa sunt vt frontis cutis tota delabatur ad oculos.

Latitudo frontis incipit à radice nasi vbi terminantur cilia, versus commissuram coronalem.

Longitudo frontis intelligitur per latitudinem corporis, vt villi ac nerui incedunt.

Rotunda frons dicitur illa, quæ prominet & extuberat in conuexum.

Plana frons est, quæ non assurgit ad aliquam extuberantiam, sed quãdam æqualitatem in omnibus suis partibus seruat.

In omnibus rebus est externa quædam nota, qua deprehendimus ea quæ oculis non sunt subiecta, hoc est interna. Sic & natura rei suos, rursum Magia suos habet, quos signat.

Frons quibus permagna, ignaui. Refertur ad boues.

Frons quibus satis magna, carnosa, & leuis, constantes & boni animi.

Frontem magnam semper comitatur grossities carnis; Cõtrà paruam, subtilitas.

Frons quibus parua, indociles. Refer-

tur ad ſues.

Frons quibus rotunda, carnoſa, ſtupidi & hebetes. Refertur ad aſinos.

Frons quando nimis eleuatur, & quaſi in ſuperficie rotundatur, exceſſum cholerę ſignificat; & tales plerunque diſpoſiti ſunt ad cholericas paſſiones, ſicut ad phreneſim & furorem.

Frons in qua minor eſt planicies, ſocordes & ſtupidi.

Frons quibus quadrata & commenſurata, euidẽtiſſima prudentiæ, fortitudinis, intellectus, magnificentiæq; index. Refertur ad Leones.

Frons quibus ſerena & protenſa, adulatores. Refertur ad paſſiones. Et eſt frons æqualis protẽſa, quaſi vltra tenſa. Dicitur etiam collecta frons, id eſt, tenſa vel tranquilla. Id in canibus videri poteſt, qui cúm adulantur, ſerenam frontem habent.

Medius habitus frontis inter ſerenam & nubiloſam, bonus & congruens iudicatur.

Frons quibus tetrica, anxii. Refertur ad affectum: quoniam qui ſe cruciant, tetrici ſunt.

Frons

Frons quæ in gyrum eleuata eſt, à quibuſdam probatur, maximè ſi capiti benè reſpondeat. Sin autem temporum prominentias occupet rotũditas illa, ſitque ſubinde depilis, indicat præſtantiam ingenii, cupiditatem honoris, arrogãtiam, &c, quæ magnanimos omnes conſequuntur.

Frons glabra & complanata cuticula, niſi intra ſupernam ſuperficiem naſi, profanum, fallacem, iracũdúmque ſignificat.

Frons caperata, & rugis contracta, in medio tamen decliuior, vnà cum duabus optimis virtutibus, videlicet magnanimitate, & ingenio, peſſimum vitium habet crudelitatem.

Frons prægrandis, rotunda, depilis, audacem & mendacem.

Frons oblonga; cum oblonga facie, mento tenui, crudelitatem & tyrãnidem.

Frons confuſa & tumida, nimia vultus pinguedine, inſtabilem, phlegmaticum, craſſum, hebetem.

Frons anguſta, ſtolidum: longa, docilem & optimos ſenſus: Sublata, turgida, rotunda, verſutum, tergiuerſum: Rugoſa, curis oneratum: Rotunda, inuidum, dolo-

ſum,& iracundum: Ampla, largum, liberalem, deſignat.

Frons quibus triſtis cum vultu demiſſo, queruli ſeu lugentes. Refertur ad affectum. Nam qui lugent & lamentantur, vultu ſunt demiſſo, ſoliciti.

Frons acuta, recta, non magna, valens, neque leuis, neque omnino rugoſa, magnanimum indicat.

Frons quaſi cacumen quoddam habens & foſſulas quaſdam, callidi & perfidi indicium.

Frons quibus eſt plana & continua ſine rugis, inflexiles ſunt & inſenſibiles, id eſt, pertinaces in ira, obſtinati & litigioſi.

Frons quibus in medio contrahitur, iracundi ſunt.

Frons quibus oblonga, macra & concaua, timidi ſunt, doloſi, & ambitioſi.

Qui habẽt rugas frontis ſuperius retractas, magna cogitare cõſueuerunt, & plerunque ſunt melancholici.

Qui habẽt frontem laxam & tanquam arridentem, palàm adblandiuntur; à tergo verò peſſimè detrahunt.

Frons parua & ſubtili pelle denotat ſpi-
ritus

ritus ſubtiles & mobiles: & contrà. Spiritus autem eſt ſubſtantia ſubtilis, aërea, dilucida, ex leuiſſima & tenuiſſima quaque ſanguinis parte producta; per quem defertur virtus animæ ad proprias illius actiones. Quare vbicumque eſt nimia frõtis craſſities, ibi etiam ſpiritus craſſos gigni neceſſe eſt, qui non ſunt apti ad meditandum.

Frons nimis attenuata & corrugata, cerebri defectum & humoris ſubſtantifici conſumptionem deſignat, vt patet in ſenibus, & in his qui à diuturnis morbis exhauſti & extenuati ſunt.

Frons tenſa & lucida, adulatores ſunt & doloſi, vt ſuprà dictum eſt.

Frons in longum rugoſa, præſertim in radice naſi, arguit cogitationes melancholicas.

Frons erugata exporrectáque fallaces.

Frons valde diſtorta, ſecordem ac ſtupidum.

Frons alta, lata, & longa, auget bona.

Frons alta rectáque, contumaciam.

Frons depreſſa atque humilis, virilis non eſt.

Frons diſtenta, ſecuritatem.

Frons in temporibus quaſi inflata groſſitudine carnis, maxillis plenis carne, multum animum arguit, iracundiam, ſuperbiam, & ingenii groſſitiem.

Frons curua eadémque alta & rotũda, ſtoliditatis indicium eſt & impudentiæ.

Frons aſpera, quæ quaſi foſſas habeat, infidum, callidum, &, ſi cætera affuerint, ſtolidum.

De lineis frontis.

Lineæ frontis in longum non comprehenduntur certo numero in ſingulis hominibus. Alii enim plures, alii pauciores lineas habẽt: vt plurimum tamen pauciores tribus hactenus in nullo mihi videre contigit.

Suprema linea proxima commiſſuræ coronali dicatur Saturno; altera Ioui; tertia Marti. Hoc ſtatuimus quadam ſimilitudine maioris illius mundi cum minore, & verum eſſe obſeruatione in multis deprehendimus. Immediatè verò ſupra vtrumque ſupercilium interdum etiam

vna conſpici ſolet linea, quarum dextra Soli; ſiniſtra Lunæ adſcribitur. At quæ ſunt inter ſupercilia, Mercurio. Inter cilia verò, & in radice naſi, Veneri dicantur. Quãdo autem plures ordine ſe cõſequuntur lineæ, ſingulæ ſingulis Planetis attribuuntur, eò ordine quem Planetæ in ſuperiori mundo ſeruant; præterquam quod inter ſupercilia perpetuò Mercurio adſcribuntur, vt in ſequenti figura videre licet.

Lineæ benè collocatæ & fortunatæ dicuntur illæ, quæ vel rectæ ſunt, vel parum

inflexæ, cõtinuæ, perſpicuæ, non diuulſæ, non diſtractæ, non cancellatæ, aut veluti obeliſco notatę, neque ſe mutuò ſecantes. Contrà, malè collocatæ & infortunatæ ſunt illæ, quæ ſunt nimium intortæ, inflexæ, & veluti cadentes, diuulſæ, cancellatę, circello, globulo & veluti obeliſco notatę, atque mutuò ſeſe interſecantes.

Lineæ, quæ aliis paruis lineolis cancellantur, aut ſi illæ in formam crucis per obliquum ſe interſecant, pericula, impedimenta, damna in eo genere euentuum, quod ipſa linea denotat, ſignificant. Vt ſi linea Iouis hoc modo ſecta fuerit, damna in his rebus quæ per Iouem ſignificantur, portendunt. Sic de cæteris.

Lineæ ſimplices & rectæ, ſimplicitatem & rectitudinem animi notant. Sic cõtrà obliquæ, inflexæ, aut quomodocumq; intortæ, ſemper varium, aſtutũ, doloſum, & ſimpliciter malum indicant.

Lineæ benè conſpicuæ & magnæ, magnos & notabiles euentus. Paruæ & obſcuræ, paruos & obſcuros ſignificant.

Sicut dextram partem Soli, ſiniſtram Lunæ adſcripſimus: ita etiam dextras partes

tes maribus, ſiniſtras fœminis attribuimus.

Linearum multitudo non laudatur. Significat enim multa & varia negocia, quæ difficulter deducuntur ad finem. Paucitas contrà & ſimplicitas, animi rectitudinem, ſimplicitatem, & ſeria negocia.

Rara ſigna raros euentus ſignificant. Adparent enim interdum cruces, circelli, ſtellæ, & varii characteres, qui diligenter notandi ſunt. Sunt enim veluti diuinæ literæ, quibus ſcripta & deſignata eſt hominum vita.

Linea in ramos expãſa, negocii diſtractionem in varia, & hominem vagabundum, mutabiliſq; conſilii denotat.

Lineæ interdum creſcunt & augentur, interdum decreſcunt & imminuũtur. Quare illæ augmentum & res futuras, hæ decremẽtum & res præteritas denunciãt.

Formæ figurarum conſimiles euentus declarant. Sic crux in fronte, ſuſpendium minatur.

Duæ lineæ, aut ad ſummum tres, in loco Mercurii, atque hæ rectæ & ſimplices, facundos, ſapiẽtes, & rectos notant. Contrà, ſi plures tribus fuerint, & à rectitudine

aliquantulum deflexerint, aut ſaltem per obliquum poſitæ fuerint, & ſeſe mutuo ſecuerint, aut attigerint, arguũt loquaces, garrulos, obtrectatores, doloſos, varios, mẽdaces, cuiuſlibet rei ſimulatores & diſſimulatores, ardentes in cupiditatibus, inquietos, turbulentos. In muliere, loquaculam, contentioſam, veneficam, & malis artibus deditam, indicant.

Circelli parui aut verrucæ in linea Saturni, caſum ab alto, pericula aut damna, ſignificant: In linea Iouis, paupertatem, iniuſtitiam: In linea Martis, homicidia, crudelitatem: In linea Veneris, libidines omnis generis flagitioſiſſimas: In linea Solis, principũ & ſuperiorum inimicitias: In linea Lunæ, odiũ vulgi: In lineis Mercurialibus, falſarios, portendunt. Eadem etiam deſignant cancellationes linearum, aut earum diuulſiones.

Linearũ magna flexuoſitas in longum, præſertim maiorum, videlicet Saturni & Iouis; item Saturni & Martis, valde eſt illaudata. Denotat enim peſſimos ſceleratiſſimóſque.

Lineæ moderatè inflexæ lucra portendunt.

dunt. Dictum est enim planè rectas, animi rectitudinem & simplicitatem portendere; quæ vbi est, ibi lucra & diuitiæ esse nequeunt. Sicut enim Poëta cecinit: *Non bene conueniunt, nec in vna sede morantur Maiestas & amor;* Ita etiam contrà dicere possumus: *Et probus & diues manet vno corpore nunquam.* Vt igitur opes & lucra eueniant, necesse est à recto aliquantulum deflectere. Huc spectat etiam populare illud dictum: *Omnis diues aut iniustus, aut iniusti hæres.* Et Plato quinto de legibus, refutans eorum sententiam qui ciuitatẽ exoptabãt esse quàm ditissimam, ac longè latéque dominari terra mariq;, ibidem confirmat fieri non posse, vt probitas & iustitia sint coniunctæ cum magnis diuitiis. Et in ciuitate quæ seditionem effugere velit, oportere nec inopiam esse, neque diuitias.

Linea alteram longitudine superans, fortunam ampliorem designat. vt, Si Iouis longior sit Saturni linea, diuitias, & in omnibus rebus, quæ per Ioue͂ significantur, successum & fortunam pollicetur. Sic, si Martis linea cæteras longitudine superat,

nec ſit impedita cãcellatione,aut verruca, vel alio aliquo ſigno, Martialem hũc eſſe, bonamq́; fortunam in rebus Martialibus deſignat. Sic quoque de cæteris lineis iudicium facito.

Lineæ à ſua continuitate diuulſæ, præſertim Saturni aut Martis, infortunia & caſus ſignificant.

Lineæ paruæ & exiles multæq́; ingenium & negocia multa ſignificant.

DE PLANETARVM ſignificationibus.

Significationes Planetarum diſtinguuntur in res & perſonas.

SATVRNVS ex rebus ſignificat agriculturã, terrę fructus, fodinas metallicas, theſauros, ædificationes, opificia impura, tenacitatẽ, hæreditates mortuorum, carcerem, æs alienum. Ex perſonis, ſenes, agricolas, foſſores metallorum, lapicidas, coriarios, figulos, Iudæos, Mauros, inuidos, pertinaces, ſolitarios, taciturnos, inſidiatores.

IVPITER ex rebus, dignitates Eccleſiaſticas,

aſticas, religionem, regnum, iuſtitiā, honeſtatem, commēdationes, beneficia, &c.

Ex perſonis, magnanimos, verecūdos, manſuetos, Prælatos, Epiſcopos, Iuriſperitos, Iudices, aduocatos, nobiles, diuites, præfectos prouinciarū vel ciuitatum, &c.

MARS, ex rebus, contentiones, rixas, militiam, bellum, victoriā, fortiter geſta; fabrilem, chemiam, & omnia opificia quę fiunt per ignem; tyrannidem, violentiam, &c. Ex perſonis, contumelioſos, ſeditioſos, coniuratos, prædones, iracundos, crudeles, audaces, inuerecundos, conuiciatores, chirurgos, lictores, duces, capitaneos, qui ferrum & ignita opera tractant, bombardarios, machæropœos, fuſores, &c.

SOL ſignificat res omnes maximas, regna, reſpublicas, nobilitatem, magiſtratus, magnanimitatem, fortitudinem, ſplendorem, dominationem, honores, &c. Ex perſonis, Reges, Principes, Comites, magiſtratum, ſplendidos, claros, prouidos, amātes & cupidos honorū, ambitioſos, &c.

VENVS ex rebus, amorem, miſericordiam, affabilitatem, comitatem, vrbanitatem, pulchritudinem, donationes amico-

rum, mulierum; coniugium, dotem, ornamenta, & res preciosas, libidines, luxum,&c. Ex personis, mansuetos, comptos, saltatores, procos, mulierosos, appetentes deliciarum & conuiuiorum, phrygiones, musicos, poëtas, pictores,&c.

MERCVRIVS ex rebus, contractus, negotiationes, omnes artes quæ in ingenii cõtemplatione versantur, studia honesta, inuẽtionem nouarum artium, diuinationem, curiositatem, garrulitatem, &c. Ex personis, Philosophię professores, Mathematicos, scriptores, cancellarios, mercatores, sculptores, omnis generis artifices ingeniosos, sagaces, dolosos, callidos, instabiles,&c.

LVNA ex rebus, omnia quæ humore abundant, mare, flumina, & horum affluxus & refluxus, studiũ historiarum, legationes, nauigationes, itinera, peregrinationes, &c. Ex personis, Reginas, viduas, plebem, & eos qui in assiduo motu sunt, vt nautas, cursores, legatos, nuncios, piscatores, vagabundos, pusillanimes, inconstantes,&c.

De

De superciliis.

SVperciliorum locus eſt etiam frons, & eſt in compage oſſium poſitus. Sunt autem Supercilia tum vtilitatis, tum decoris gratia homini formata: Vtilitatis quidem, vt delabentes humores arceant, vtq; ſit veluti imbricamẽtum humoribus à capite defluentibus.

Supercilia habent etiam vim occultam adfectionum animi. Vnde prouerbium, *Supercilium attollere*, pro eo quod eſt arrogantem & ſuperbum eſſe. Et faſtuoſos homines *ſuperciliosos* nominamus.

Supercilium dextrum magis attollitur, & arcuatum magis quàm ſiniſtrum habetur; quia omnes partes mouẽdi cauſa vergunt ad ſitum ſuperiorem. Sic etiam rerũ dexter ſuperior eſt ſiniſtro.

Quibus perpetua ſunt ſupercilia, triſtes ſunt. Refertur ad adfectus ſimilitudinem.

Quibus ſupercilia ad naſum ſunt detracta, ad tempus retracta, ſimplices ſunt & fraudi expoſiti. Refertur ad ſues.

Supercilia recta & longa tanquam lineæ, fœmineam prætendunt molliciem,

ac animi leuitatem.

Supercilia arcuata & ſatis magna, nec in vnum coëuntia, neque multum ad tempora remiſſa, ſubtilem, ingenioſum ac ſtudioſum arguunt.

Supercilia arcuata ſi coniungantur in cono, ſeu in radice naſi, & declinãt ad tempora, adeſtq; gibboſitas genarum, triſtem, inuidum, rudem, & incompoſitum animum indicant.

Supercilia iuxta naſum inflexa, ſignificant animum auſterum & acerbum.

Supercilia multorũ pilorum, animum iracundũ, animoſum, & magna meditantem notant.

Supercilia iuxta tempora inflexa, deriſorem, diſſimulatoremq; indicant.

Supercilia in totum demiſſa, notam inuidiæ habent.

Supercilia ſpiſſa, & longorũ pilorum, vt viſum propemodum obumbrent, exceſſum caloris ſignant.

Supercilia paucorũ pilorũ & carnis multę, ſenſum durũ ſignãt & obtuſum & frigiditatẽ in mẽbris principalib⁹ dominãtem.

Supercilia pilis ſpoliata, aut interiorem ſan-

ſanguinis corruptionem ſignificant, vt patet in leproſis: aut naturalis humoris conſumptionem, vt in hecticis, & ſimilibus: aut meatuum & viarum, per quæ humores tranſeunt, oppilationem, vt patet in caſtratis. Item *Salitium* (ſic enim Gaza ſuperciliorum læuitatem; ſicut *caluitium* capitis glabritiem, vult adpellari) ſignum eſt immoderatæ libidinis. Cùm enim ob nimiam reſolutionem calidi in Venerem, cerebrum, quod ſuapte natura frigidiſſimum eſt, tanto quidem magis refrigeſcat, efficitur hoc ipſo imbecillum admodum: ex qua imbecillitate cùm ſufficere pilis alimentū nequeat, neceſſe eſt illos decidere, æquè ac frondes ipſæ è ramis decidunt, vbi humor hic à radicibus non ſufficitur. Eſt enim pilorū alimētum craſſior & fuliginoſa humorū eluuies è cerebro ad cutem permanās. Eadem eſt etiam cauſa caluitii. Quod verò nonnullis ſupercilia per ſenectutē adeò hirſuta reddūtur, vt reſecare ea oporteat, id propterea euenit, quia oſſa ſuperciliorum, quę antea per ſuturā coniuncta erāt, ſeneſcente ætate laxantur, diducūturq́; atq; ita plus fuligino-

ſorum excrementorum ad pilorum generationem tranſmittitur.

Supercilia complicata & dura, vel rubea, hominem inuerecundum, impudentem, & inuidum denotant.

Supercilia alba, fœminiuirum, citò credulum, & ſtolidum ſignant.

Supercilia nigra, non multum curua, interuallo diſtincta, laudatiſſima ſunt. Talia enim habuiſſe Dominum & Saluatorem noſtrũ Ieſum Chriſtum, & caſtiſſimam virginem Mariam matrem eius, Nicephorus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ miniſter, & ſcriptor hiſtoriȩ Eccleſiaſticȩ, in fine libri primi ſcribit.

Supercilia concreta & ſe contingentia, omnium ſunt peſſima. notant enim maleficum, plagiarium, maleficis artibus deditum. Et Ioannes de Indagine id ſe ſæpè obſeruaſſe aſſerit in vetulis ſagis; quæ iam ad incendium ductæ, huiuſcemodi præferebant ſupercilia. Accepi etiam Ducem illum Polonicum, profugum, & raptorem virginis, Nymburgi ante trienniũ à Tartaris crudeliter interfectum, eiuſmodi ſupercilia habuiſſe.

Super-

Supercilia quibus titillant, videnturq́; modicum ſubagitari ſe,audaciȩ & animoſitatis indicium eſt.

Supercilia molliuſcula, plana, atque ex æquo ſibi inuicem reſpõdentia, nigricantibus pilis,contẽperatam complexionem, & probum deſignant.

Supercilia valde piloſa, oſtendunt ineptos ad loquẽdum, quia arguunt multam & aduſtam materiam. Item oſtendũt ineptitudinem morum & maleficorum; quia intellectus & morigeratio à temperamento tantùm cauſatur, non ab aduſtione, & fumorum copia. Ex magna nanque aduſtione ſemper cerebrũ caleſcit; & per conſequens eſt garrulitatis cauſa & furibundi moris, nullo diſcurſu.

Supercilia denſa cum multitudinẽ pilorum coniunctorum ad naſi principium, ſignant aduſtionem intẽſam: & tales ſunt melancholici & prauæ naturæ,impii, & aliquãdo fures & omnino deceptores, homicidæ, ac lenones, & omnia mala complectuntur.

Supercilia ad ſuperius eleuata, ſi ad originem naſi deſcẽdunt, & ſuperius eleuan-

tur ad tempora, signant dominium calidi & sicci; & sunt callidi, & malefici.

Polemon ait: Si frontis pili ad nasi medium densi demittantur; ad partes verò quæ vtrinque existunt, minime; magnanimitatis & maximæ virtutis animi argumentum esse. Ibidem rectos pilos, timidum & dolis præditum notare.

Supercilia si descendunt inferius à parte nasi, & superius eleuantur à parte temporum, inuerecundos & hebetes demonstrant; & hoc propter caliditatē furiosam.

Supercilia longa, arrogantiam, & inuerecundiam notant.

Supercilia rara, mensuratæ magnitudinis, arguunt temperamentum, humòrum bonitatem. Talia habentes, ingeniosi sunt, & secreta indagantes.

Frons parua & angusta: Lineæ Saturni, Iouis, & Martis à sua continuitate diuulsæ, aut cancellatę; Mercuriales verò obliquæ, aut sese secantes, aut contingētes, vel aliàs quomodocunque impeditæ, vt supra dictum est: Supercilia flaua & ferè ipsis oculis imminentia, & ad radicem nasi descendentia: Oculi mobiles, crocei: Adhæc men-

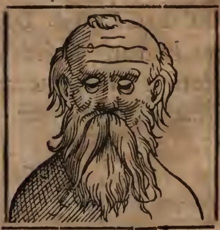
mentum breue: ſtolidum, temerarium, impudentem, inſidioſum, inquietum, turbulentum, Catilinarium, & fanaticum deſignant.

SEQVVNTVR ALIQVOT PICTVRÆ DIVERſorum humanæ frontis lineamentorum, iuxta accuratam obſeruationem effigiatæ.

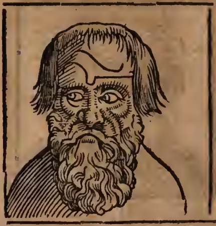
Diuitias & prudentiam talis linea Iouis deſignat.

Circellus in linea Iouis damna in diuitiis notat.

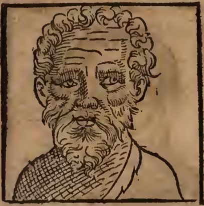
Linea ſic ad naſum inflexa mores peſſimos denotat.

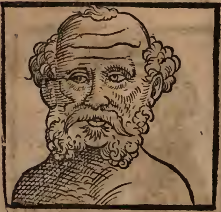
Ingenium bonum, mores probiſſimi & rectiſſimi, nihil fraudis, nihil ſimulationis.

Ingenium varium, mutabile, fallax. Diuitiæ inſtabiles.

Tales lineæ diuitias & bonam fortunam notant.

Linea

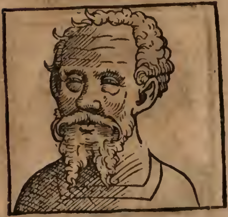
Linea Iouis sic inflexa diuitias fraude partas designat.

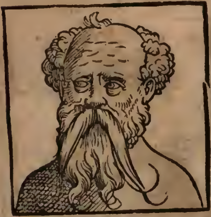
Damna in diuitiis & in rebus quæ per Iouem significantur.

Infortunia & casus varij.

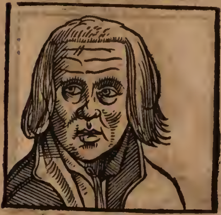

Multa negotia, eáq; imperfecta.

Damna

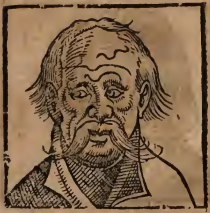
Damna in agris & poſſeſſionibus.

Crux in medio frontis, ſuſpendium deſignat.

Tales lineæ flexuosæ mores pessimos significant.

Linea sic per obliquum ducta, mores illaudatos notat.

Homi-

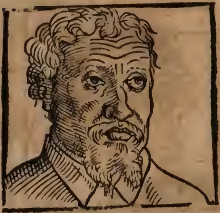
Homicidia & mors violenta.

Linea sic inflexa turpes libidines significat.

Fortunam lentam, & facundiam ſignificant.

Simplex, & rectus animus.

Linea in ramos expanſa, in conſilio mutabilem deſignat.

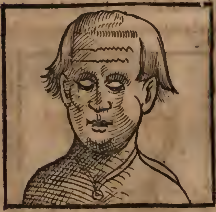
Ingenium ſubtile, aptum ad meditandum. Animus ſine fraude. Diuitiæ inſtabiles. Linea Martis cæteris longior iracundum deſignat.

Casum ab alto.

Pericula in aquis.

Incon-

Inconſtans fortuna; nunc diues, nunc pauper.

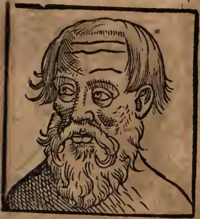
Ingenium, diuitiæ, & fortuna ſtabilis.

Suſpendium.

Diuitias multas.

Verruca

Verruca in linea Martis crudelem & ſanguinarium notat.

Lineæ inter ſupercilia, loquacem & garrulum ſignificant.

Homicidia.

Caſum ab alto.

Damna

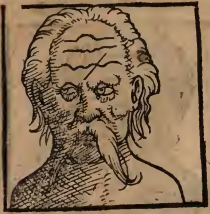
Damna à ferro & à
rebus Martialibus.

Lineæ Solis & Lunæ sic
coniunctæ, bonam for-
tunam notant.

Homicida.

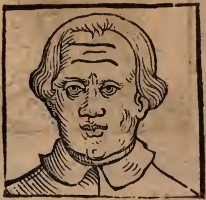

Homicida.

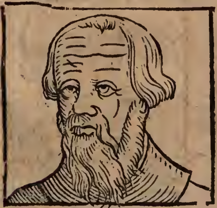

Lineæ

Lineæ Mercurij obliquæ,& ſe mutuo contingẽtes, malitioſum, contentioſum,turbulentum,& ſeditioſum notant.

Liberalis, apertus, iracundus, venereus. Sunt enim omnes lineæ rectæ; linea Mártis longiſſima, Veneris verò cancellata.

Diuitiæ & vxores.

Felix & fortunatus.

Vulnera

Vulnera capitis, læſionem & morſum ab aliquo animali: Item philtra.

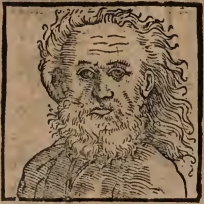
Animoſus, audax: Diuitiæ inſtabiles.

Lineæ Saturni & Martis à ſua continuitate diuulſę, lęſiones, & caſum ab alto ſignificant.

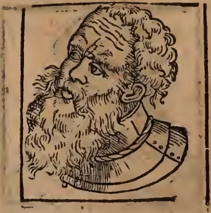

Varius, fallax, doloſus, elati animi.

Aſper,

Aſper, crudelis, ſeditioſus, tyrannicus, doloſus.

Manſuetus, placabilis, ingenioſus.

Iam ſæpe dictum eſt, lineas rectas rectos: cōtrà curuas & inflexas, verſutos, ſophiſticos, doloſos,

deceptores & ſimulatores, ſignificare. Atque hoc verum eſſe ita iam certum eſt, vt de eo dubitare nemo debeat. Vnde verò hoc eueniat, neſcio, niſi fortè ſympathia & conſenſione rerum, quæ ſimilitudine quadam & affinitate ſibi mutuo conſentiunt, aut diſſimilitudine aduerſantur.

Omnes

Omnes lineæ ſunt (vt vides) diuulſæ, & ad naſum deſcenden-

tes; ac illarum ſuperior, quæ Saturni eſſe debebat, preter id quod eſt impedita, deſcendit & degenerat in Mercurij lineam. Quod etſi ad bona animi cōfert: tamen bona fortunæ mirabiliter exagitat, nullumq́; , aut ſaltem perexiguum his hoſpitium præbet. Cæterùm quia illę lineæ non ſunt vllo modo inflexæ & intortæ, hominem beneficum & ſine fraudę notant.

Dictum est superius, Mercuriales lineas esse eas, quæ inter su-

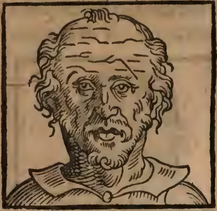

percilia collocātur. Hîc sunt tres lineæ, atque hæ rectæ, nec impeditæ, prӕterquam quòd vna illarum, dextra videlicet, cancellata cernitur. Quare significant ingenium, facundiam miram & inuictam; gnarū, solertem, cum dexteritate omnia facientem, labores assiduos & indefessos, nō habentem irritos impetus. At cancellatio illa vehemētem nimis, & contētiones assiduas cum Mercurialibus decernit.

Hîc vna tantùm linea, nimirũ Martis, eſt integra, & cæteris lon-

gior. Quare dominari in eo iraſcibilem potentiam certum eſt. Quòd verò Saturni & Iouis linea à ſua continuitate diuelluntur diſtrahunturque, ſignificant multa impedimenta, & animum diuerſis intentum, negotioſum, operoſum, & quòd res tardè admodum optatum finem adſequuntur.

Insignis vir est hic, & multis præclaris dotibus à Deo ornatus, pietate, humanitate, eruditione, & rerum vsu tanto, quantum vix aliquis cogitare possit: liberalis, & magnanimus. Magnas cruces & afflictiones huc vsque pertulit, exilia, carceres duros; etiam in facie vulnus accepit: denique magnis procellis iactatus, eluctatus ex illis turbulentis fluctibus sæpius mirabiliter diuino munere, vt putaret se iam tandem ad portum otiumque traductum esse, rursus in eosdem coniectus. Tantam profectò varietatem fortunæ, paucos in vita sustinuisse existimo.

Linea Solis supra oculum dextrum inflexa, Solares sibi non futuros fauorabiles & æquos indicat: Sed neque Lunares, ob lineam obliquam attingentem lineam Lunæ.

Ex tot verò lineolis frontis hoc constat ex hac arte; quòd significant varia negotia, quibus implicabitur, ingenium acutum, tectum, & suspicax. Deinde disruptio illa linearum, pericula magna, & aduersitates indicat. Quod verò à linea Martis lineola per obliquum versus sinistrũ oculũm cadat, carceres, odia magnorum, persecutiones, & nescio quid violenti præsagire videtur; & certè vix violentæ mortis periculum effugiet.

IOACH-

IOACHIMVS RHÆTICVS
THADDAEO AB HAYCK S.

SÆPIVS cogito de tuis ſtudiis,& doleo quòd non poſſumus mutuas in his operas cõmunicare cotidianis confabulationibus. Chriſtophorus Schram bibliopola Vittebergenſis,mihi tuam Metopoſcopiam miſit. Velim vt eam in magnum volumen augeas; & hãc laudem Cardano præripias, qui tot nunc annos vana nos ſpe huius artis lactat. Hoc tempore in manus ſumpſi opus Copernici, & cogito illud illuſtrare noſtris commentariis. Nam poſt præteritam nuper Saturni & Iouis coniunctionem die 25 Auguſti hora 7 cum dimidia poſt meridiẽm, quidam amici me orant, & vrgent, vt hunc laborem ſuſcipiam. Si quid in hac parte me iuuare potes,rectè feceris.Nam & noſtræ amicitiæ teſtimonium velim ad poſteritatem propagari. B. V. Cracouiæ 28 Octob. Anno 1563.

IOACHIMVS RHÆTICVS
THADDAEO AB HAYCK S.

SPERO te ſtudioſum eſſe lectorem ſcriptorum Theophraſti Paracelſi. Itaque cùm & ego eius ſcriptis delecter,cuperem tecum deinceps de illis aliquando confabulari. Nuper incidi in fragmentum quoddam Aſtronomiæ, quod cum hiſce literis tibi tranſmitto. Audio autem Georgium Fuggerũ integram habere eius Aſtronomiam. Quod ſi vel ab illo, vel aliunde eam habere poſſis, velim vt eam mihi communices. Ego ſimiliter ſtudebo vt habeam vndecumque poſſim. Quod ſi mihi aſpirauerit fortuna, faciam vt eam quàm citiſſimè accipias. Tuum libellum Metopoſcopiæ mittas velim; & ſi præterea illum auxiſti, ſimiliter. Nam pertinet ad Theophraſti Aſtronomiæ partem, quàm Signatam appellat. B. V. Cracouiæ 10 Maij Anno 1567.

FINIS.